

Pokemon – perspektīvs agrīna mutes vēža marķieris

Madara Dzudzilo¹, Ingrīda Čēma¹, Regīna Kleina²

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Mutes medicīnas katedra

² Patoloģijas katedra

Ievads. Mutes dobuma vēzis ir viens no 10 izplatītākajiem vēžiem pasaulē, tam raksturīga novēlota atklāšana, slikta prognoze un dārga ārstēšana. Lai uzlabotu mutes dobuma plakanšūnu vēža ārstēšanas rezultātus, mērķis ir diagnosticēt pēc iespējas ātrāk mutes gļotādā esošās patoloģiskās pārmaiņas. Literatūrā atrodami pētījumi par *Pokemon* biomarķiera ekspresiju displastiskos audos. *Pokemon* ir POK eritroīds mieloīds ontogēniskais faktors, kas zināms arī kā ZBTB7a un FBI-1, tas ir transkripcijas regulators un ir iesaistīts dažādās bioloģiskās funkcijās kā atbildes reakcija uz DNS bojājumu. Tā samazināta ekspresija atrasta plakanšūnu vēža audos un karcinogēnēzes sākumā. POK proteīnu disfunkcija nosaka šūnu attīstības traucējumus, kas arī ir onkogēno procesu pamatā. Izmainīta *Pokemon* ekspresija tiek novērota mutes dobuma, asins, aknu, krūts, olnīcu un prostatas vēža gadījumos.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis ir apkopot literatūras datus par *Pokemon* biomarķiera ekspresijas izmaiņām dažādās lokalizācijās.

Literatūras apskatā izmantotie resursi ir datu bāzes: *EBSCO, ProQuest, Pubmed*.

Rezultāti. Pētījumā iegūtie rezultāti parādīja samazinātu *Pokemon* ekspresiju, salīdzinot ar normāliem audiem. *Pokemon* mRNS un proteīna līmenis (audzējam pret normāliem audiem) pretēji korelē, kas apstiprina hipotēzi par *Pokemon* nozīmi agrīnā vēža atklāšanā.

Secinājumi.

1. *Pokemon* ir transkripcijas faktors, kas regulē vairākus šūnu procesus, veicinot vēža attīstību, bet tā loma ir maz izpētīta.
2. Lai gan *Pokemon* tiek aprakstīts kā spēcīgs protoonkogēns, pēdējie pētījumi rāda, ka tam ir arī onkosupresīva aktivitāte.
3. Ir nepieciešami vairāk pētījumu par *Pokemon* izmainītas ekspresijas lomu vēža progresēšanā.